

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TURIZMO
ĮSTATYMAS**

1998 m. kovo 19 d. Nr. VIII-667
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslas

Turizmo įstatymas nustato turizmo verslo ir savaveiksmio turizmo organizavimo principus bei prioritetus, turizmo paslaugų teikimo reikalavimus, šį verslą kontroliuojančių valstybės ir vietos savivaldos institucijų kompetenciją, turizmo išteklių naudojimo sąlygas.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Turizmas** – tikslinga žmonių veikla, susijusi su kelione ir laikinu buvimu už nuolatinės gyvenamosios vietos ribų ne ilgiau kaip vienerius metus, jei ši veikla nėra mokymas ar mokamas darbas lankomoje vietovėje.

2. **Turistas** – asmuo, kuris pažintiniais, profesiniais-dalykiniais, etniniais, kultūriniais, rekreaciniais, religiniais ar specialiais tikslais keliauja po šalį ar į kitas šalis ir apsistoja bent vienai nakvynei už savo nuolatinės gyvenamosios vietos ribų.

3. **Turizmo paslauga** – veikla, susijusi su turistų poreikių tenkinimu, suteikiant turistams kelionės organizavimo, transporto, apgyvendinimo, maitinimo, informacijos ar specialias paslaugas.

4. **Kelionės organizavimo paslauga** – veikla, kurią sudaro kelionei reikalingų turizmo paslaugų įgijimas ir pardavimas, turizmo paslaugų paketų rengimas, reklama bei pardavimas ir papildomų paslaugų, susijusių su kelionės organizavimu, teikimas.

5. **Turizmo paslaugų paketas** – už bendrą kainą parduoti parengtas turizmo paslaugų rinkinys, kurį sudaro ne mažiau kaip dvi turizmo paslaugos, įskaitant transportą ir (ar) apgyvendinimą, kai paslaugų trukmė viršija parą.

6. **Apgyvendinimo paslauga** – būtinos apgyvendinti sąlygos ir veikla, kuria tenkinami turistų nakvynės, higienos, maitinimo ir poilsio poreikiai.

7. **Turistinė kelionė** – ilgiau kaip parą trunkanti individuali ar grupės asmenų kelionė pagal nustatytą maršrutą ir laiką.

8. **Turistinės kelionės sutartis** – raštu sudarytas susitarimas, kuriuo paslaugų teikėjas įsipareigoja paslaugų vartotojui abipusiškai sutartomis sąlygomis suteikti konkrečias turizmo paslaugas, o paslaugų vartotojas – už jas sumokėti.

9. **Ekskursija** – trumpiau kaip parą trunkantis objektų ar vietovių lankymas pagal nustatytą maršrutą arba išvyka pažintiniais tikslais, dalyvaujant gidui.

10. **Gidas** – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas.

11. **Kelionių vadovas** – asmuo, kuris suteikia kelionės informaciją ir lydi pavienius žmones ar žmonių grupes kelionėse šalies viduje arba užsienyje.

12. **Kelionių operatorius** – asmuo, kuris reguliariai rengia turistinių kelionių maršrutus ir sudaro šioms kelionėms reikalingų turizmo paslaugų paketus.

13. **Kelionių agentas** – asmuo, veikiantis kaip tarpininkas parduodant įvairias turizmo paslaugas.

14. **Pažymėjimas (sertifikatas)** – dokumentas, patvirtinantis asmens kvalifikaciją arba tai, kad asmuo atitinka nustatytus paslaugų teikimo reikalavimus.

15. **Turistinis žygis** – organizuotas aktyvus keliavimas gamtinėje aplinkoje nauju ar žinomu maršrutu pažinimo, sveikatingumo ir (ar) sporto tikslais.

16. **Žygio vadovas** – asmuo, turintis atitinkamą pasirengimą, organizuojantis pasiruošimą žygiui ir šiam žygiui vadovaujantis.

17. **Turizmo ištekliai** – atitinkamos teritorijos ar atskirų gamtos, kultūros, socialinės, ūkio bei valdymo paskirties objektų vertybės ir galimybės tenkinti turistų poreikius.

18. **Rekreacinė teritorija** – teritorija, turinti gamtines ar kultūrinės aplinkos savybes ir sąlygas žmonių pilnaverčiam fiziniam bei dvasiniam poilsiui organizuoti.

19. **Rekreacinės paskirties žemės sklypas** – teritorija, turinti nustatytas ribas ir rekreacinę žemės naudojimo paskirtį, pagal detalius planus naudojama rekreacijai (visuomenės bendram naudojimui) bei rekreacijos (turizmo) objektams ir įrenginiams statyti bei eksploatuoti.

ANTRASIS SKIRSNIS TURIZMO VERSLAS

3 straipsnis. Turizmo verslas, rūšys ir finansinės garantijos

1. Turizmo verslas yra fizinių ir juridinių asmenų veikla, kuria sukuriama ir tiesiogiai arba tarpininkavimo būdu teikiamos turizmo paslaugos.

2. Teikti turizmo paslaugas turi teisę:

1) fiziniai asmenys, turintys Vyriausybės nustatyta tvarka išduotą patentą nuomoti individualias patalpas turistams apgyvendinti arba pažymėjimą (sertifikatą) teikti gido ir kelionių vadovo paslaugas;

2) įmonės ar viešosios įstaigos, įstatymų nustatyta tvarka įregistruotos įmonių registre ir turinčios pažymėjimą (sertifikatą).

3. Turizmo verslo rūšys:

- 1) kelionės organizavimo paslaugos;
- 2) turizmo informacijos paslaugos;
- 3) apgyvendinimo paslaugos;
- 4) maitinimo paslaugos;
- 5) pramogų ir kitos turizmo paslaugos.

4. Kelionės organizavimo paslaugas teikia įmonės, turinčios finansines garantijas, kurias sudaro banko ar draudimo įmonės garantas arba pagalbos draudimas. Finansinių garantijų nereikalaujama, jeigu įmonė, parduodama turizmo paslaugas, veikia kaip tarpininkas ir jos parduodamos paslaugos turi tiesioginio paslaugų teikėjo patvirtintas finansines garantijas.

5. Banko ar draudimo įmonės garanto dydį, taikymo ir kontrolės tvarką nustato Kelionės organizavimo paslaugų finansinių garantijų taisyklės. Šias taisykles tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

6. Pagalbos draudimo sutartis sudaro kelionės organizavimo paslaugų teikėjas ir draudimo įmonė, vadovaudamiesi Pagalbos turistams draudimo taisyklėmis, parengtomis pagal šio ir Draudimo įstatymo reikalavimus. Draudimo sutartyje turi būti nustatyti draudimo įmonės įsipareigojimai suteikti pagalbą keliaujantiems asmenims, kai dėl transporto priemonės gedimo, avarijos ar kitų nenumatytų aplinkybių negali būti tęsiama kelionė ir reikalinga neatidėliotina pagalba turistinės kelionės sutarties įsipareigojimams vykdyti. Pagalbos suteikimas yra keliaujančių asmenų sugrąžinimas į kelionės sutartyje numatytą išvykimo (grįžimo) vietą arba kelionės tęsimas ir abiem atvejais būtinų išlaidų, susijusių su šioje straipsnio dalyje nurodytais įvykiais, asmenims atlyginimas. Pagalbą galima suteikti pinigais ar (ir) natūra (techninėmis priemonėmis, personalu, kelionės bilietais ir pan.). Šis draudimas neapima paslaugų kokybės neatitikimo, paslaugų priežiūros ar garantinio serviso. Pagalbos turistams draudimo taisyklės tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

7. Įmonėms, pažeidžiančioms šio įstatymo reikalavimus, gali būti taikomi Įmonių rejestro įstatyme nustatyti įmonių komercinės-ūkinės veiklos apribojimai.

4 straipsnis. Turizmo plėtra

1. Lietuvos Respublikoje prioritetas suteikiamas vietiniam (Lietuvos gyventojų kelionės bei turistiniai žygiai po šalį) ir atvykstanajam (užsienio piliečių kelionės Lietuvoje) turizmui. Turizmo plėtros priemonės ir būdai nustatomi kas ketveri metai atnaujinamoje Nacionalinėje turizmo plėtros programoje.

2. Valstybė užtikrina racionalų ir efektyvų šalies turizmo išteklių naudojimą, apskaitą ir apsaugą, taip pat skatina turizmo klubų ar kitų turizmo visuomeninių organizacijų veiklą. Turizmo ištekliai naudojami atsižvelgiant į visuomenės ir verslo interesus bei aplinkos apsaugos ir paminklosaugos reikalavimus.

3. Valstybė, plėtodama turizmą, nustato palankias vizų išdavimo ir pasienio bei muitinės postų veiklos sąlygas Lietuvos Respublikos ir užsienio piliečių turizmui organizuoti, vykdo turizmo verslo mokesčių politiką, skatinančią atvykstanąjį turizmą, formuoja informacinę ir statistinę apskaitos sistemą bei šalies turizmo įvaizdį, planuoja turizmo paslaugų plėtrą šalyje ir atskiruose regionuose, leidžia ir įgyvendina turizmo verslą reguliuojančius teisės aktus.

4. Lietuvoje įregistruotų įmonių kelionių organizavimo paslaugos, suteiktos užsienio turistams, yra laikomos eksportuojamomis paslaugomis.

TREČIASIS SKIRSNIS KELIONĖS ORGANIZAVIMO PASLAUGOS

5 straipsnis. Įmonės, teikiančios kelionės organizavimo paslaugas

1. Kelionės organizavimo paslaugas teikia įmonės – turizmo agentūros, rengiančios ir parduodančios turistines keliones, ir kelionių agentūros, veikiančios kaip tiesioginio turizmo paslaugų teikėjos ir paslaugų vartotojo tarpininkės, bei šių įmonių filialai ar padaliniai. Žodžius „turizmo agentūra“, „kelionių agentūra“ savo pavadinime, reklamoje ar kitais atvejais gali vartoti tik įmonės, įregistruotos turizmo paslaugų registre ir turinčios pažymėjimą (sertifikatą) teikti kelionės organizavimo paslaugas. Turizmo agentūros veikla yra tapati kelionių operatoriaus veiklai.

2. Turizmo agentūros veiklą sudaro:

- 1) turizmo paslaugų paketų rengimas, reklama bei pardavimas;
- 2) sutarčių sudarymas su turizmo paslaugų teikėjais dėl jų paslaugų turistams teikimo turizmo agentūros organizuojamų kelionių metu;
- 3) transporto priemonių nuoma, transporto bilietų rezervavimas ir pardavimas, apgyvendinimo vietų rezervavimas ir pardavimas, vietų maitinimo įmonėse užsakymas, ekskursijų, poilsio bei pramogų ir specialių paslaugų organizavimas;
- 4) kongresų, konferencijų, sporto ir panašių renginių organizavimas, kai tai susiję su turizmo paslaugų teikimu;
- 5) kitos turizmo paslaugos, numatytos įmonės įstatuose.

3. Kelionių agentūros veiklą sudaro:

- 1) turizmo agentūrų parengtų turizmo paslaugų paketų pardavimas ir reklama;
- 2) transporto priemonių užsakymas, transporto bilietų pardavimas, apgyvendinimo vietų užsakymas ir pardavimas, vietų maitinimo įmonėse užsakymas, ekskursijų ir poilsio bei pramogų užsakymas, informacijos bei kitų kelionei reikalingų paslaugų teikimas;
- 3) kitos turizmo paslaugos, numatytos įmonės įstatuose.

4. Kelionių agentūra savo veiklą vykdo tik sudariusi sutartis su turizmo paslaugų teikėjais, jų vardu ir negali nustatyti kitokių turizmo paslaugų kainų nei tas, kurias nurodo paslaugų teikėjas.

5. Operacijas, susijusias su kelionės organizavimo paslaugomis, vykdo kelionių operatoriai ir kelionių agentai, turėdami atitinkamą turizmo srities išsilavinimą ar kvalifikaciją patvirtinantį pažymėjimą (sertifikatą). Kvalifikacinius reikalavimus kelionių operatoriaus ar kelionių agento pažymėjimui (sertifikatui) gauti, jo formą ir išdavimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

6. Šio įstatymo nuostatos netaikomos oro, vandens, sausumos transporto vežėjams ir jų agentams, neteikiantiems turizmo paslaugų.

6 straipsnis. Kelionės organizavimo paslaugų teikimo minimalūs reikalavimai

1. Įmonė, norinti teikti kelionės organizavimo paslaugas, registruojama turizmo paslaugų registre, jai išduodamas pažymėjimas (sertifikatas), jeigu ji atitinka šiuos minimalius reikalavimus:

1) įmonė (filialas ar padalinys) turi tarnybines patalpas, įrengtas pagal darbo vietų higieninio įvertinimo reikalavimus;

2) įmonės (filialo ar padalinio) administracijos vadovas turi aukštąjį ar aukštesnįjį turizmo srities išsilavinimą ir dvejų metų darbo turizmo srityje stažą arba aukštąjį ar aukštesnįjį išsilavinimą ir trejų metų vadovaujančio darbo turizmo srityje stažą;

3) įmonės (filialo ar padalinio) administracijos vadovas nėra teistas arba yra išnykęs jo teistumas už tyčinius nusikaltimus;

4) įmonė (filialas ar padalinys) turi parengusi parduoti turizmo paslaugų paketą, jeigu pareiškia norą būti registruojama turizmo paslaugų registre kaip turizmo agentūra.

2. Pažymėjimo (sertifikato) išdavimo (panaikinimo) tvarką nustato Kelionės organizavimo paslaugų teikimo taisyklės. Šias taisykles tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Pažymėjimo (sertifikato) formą tvirtina Valstybinis turizmo departamentas.

7 straipsnis. Turistinės kelionės sutartis

1. Turistinės kelionės sutarties šalys yra įmonė – kelionės organizavimo paslaugų teikėja ir asmuo – turistinės kelionės paslaugų vartotojas.

2. Turistinės kelionės sutartis sudaroma, kai vartotojui siūlomos ne mažiau kaip dvi turizmo paslaugos, kelionės trukmė viršija parą arba kelionė yra su nakvyne. Į kelionės paslaugų paketo kainą įskaičiuojamos visos paslaugos.

3. Turistinės kelionės sutartyje turi būti nurodyta:

1) kelionės organizavimo paslaugų teikėjo rekvizitai;

2) paslaugų vartotojo asmens duomenys ir gyvenamoji vieta;

3) išvykimo, grįžimo vieta, data ir laikas bei lankomos vietos ar šalys, nurodant datas;

4) kelionėje teikiamos turizmo paslaugos ir jų charakteristikos bei specialūs vartotojo pageidavimai;

5) kelionės paslaugų užmokestis (jo keitimas ir grąžinimas), mokėjimo būdai ir terminai;

6) sutarties sąlygų keitimo ir sutarties nutraukimo atvejai, sveikatos draudimo tvarka, finansinės garantijos;

7) sutarties numeris ir sudarymo data, pretenzijų pareiškimo terminas.

4. Tipinę turistinės kelionės sutarties formą tvirtina Valstybinis turizmo departamentas.

8 straipsnis. Turistinės kelionės paslaugų vartotojo teisės ir pareigos

1. Turistinės kelionės paslaugų vartotojo teisės ir pareigos nustato šis įstatymas, Vartotojų teisių gynimo įstatymas, kiti įstatymai ir turistinės kelionės sutartis.

2. Turistinės kelionės paslaugų vartotojas turi laiku pateikti reikiamus dokumentus, laiku sumokėti už kelionės sutartyje numatytas paslaugas ir informuoti dėl sutarties nutraukimo (keitimo), laikytis valstybės sienos perėjimo ir muitinės procedūrų reikalavimų, saugoti turistinės kelionės sutartį iki kelionės pabaigos.

3. Turistinės kelionės paslaugų vartotojas turi teisę perleisti turistinę kelionę kitam asmeniui, sudarydamas naują sutartį, jeigu kelionę perimantis asmuo sutinka su kelionės sąlygomis ir jeigu paslaugos teikėjui padengiamos papildomos išlaidos, susijusios su tokiu perdavimu.

9 straipsnis. Įmonės, teikiančios kelionės organizavimo paslaugas, teisės ir pareigos

1. Kelionės organizavimo paslaugas teikiančios įmonės teises ir pareigas nustato šis įstatymas, Vartotojų teisių gynimo įstatymas, kiti įstatymai ir teisės aktai, turistinės kelionės sutartis.

2. Kelionės organizavimo paslaugų teikėjas, sudarydamas turistinės kelionės sutartį, turi pateikti turistinės kelionės paslaugų vartotojui visą informaciją apie kelionės maršrutą, teikiamas kelionėje paslaugas ir įsipareigojimus, valiutų keitimą, dokumentų ir turistinės kelionės sutarties įforminimą bei vykdymą, valstybių sienų perėjimo tvarką, prireikus lankomos vietovės epidemiologinę būklę, profilaktikos priemones ir vakcinaciją.

3. Jeigu prieš kelionę viena iš turistinės kelionės sutartyje numatytų paslaugų negali būti suteikta dėl trečiųjų asmenų įsipareigojimų nevykdymo ar dėl nenumatytų aplinkybių arba keičiasi paslaugos kaina, kelionės organizavimo paslaugų teikėjas privalo nedelsdamas apie tai informuoti turistinės kelionės paslaugų vartotoją ir pateikti pasiūlymus dėl sutarties keitimo ar nutraukimo ir įmokų grąžinimo arba alternatyvios kelionės organizavimo.

4. Jeigu kelionės metu paaiškėja, kad turistinės kelionės sutartyje numatytų dalies paslaugų negalima suteikti, kelionės organizavimo paslaugų teikėjas turi pasiūlyti kitų paslaugų variantų. Jeigu siūlomų (ar suteiktų) paslaugų kokybė skiriasi nuo aptartų turistinės kelionės sutartyje, turistinės kelionės paslaugų vartotojui sumokamas kainų skirtumas, o jeigu vartotojas nesutinka, kelionės organizavimo paslaugų teikėjas savo sąskaita suteikia vartotojui transportą grįžti į turistinės kelionės sutartyje numatytą išvykimo (grįžimo) vietą. Kelionės metu vartotojo nuostolius dėl kelionės sutarties nevykdymo, patirtus dėl paslaugų teikėjo kaltės, atlygina kelionės organizavimo paslaugų teikėjas.

5. Jeigu kelionės organizavimo paslaugų teikėjas nutraukia sutartį, kai nėra turistinės kelionės paslaugų vartotojo kaltės, vartotojui grąžinamos įmokos ir atlyginami nuostoliai.

6. Kelionės organizavimo paslaugų teikėjas negali keisti išvykimo laiko likus iki kelionės pradžios 20 dienų, išskyrus atvejus, kai nesurenkamas minimalus turistų skaičius, arba esant nenumatytoms aplinkybėms. Šiais atvejais kelionės organizavimo paslaugų teikėjas privalo nedelsdamas apie tai informuoti turistinės kelionės paslaugų vartotoją ir pateikti pasiūlymus dėl sutarties keitimo ar nutraukimo ir įmokų grąžinimo arba alternatyvios kelionės organizavimo. Likus iki kelionės pradžios 20 dienų, įmonė negali didinti kelionės sutartyje nustatytos kainos, išskyrus atvejus, kai kinta transporto išlaidos dėl kuro ar mokesčių oro ar jūrų uostuose, taip pat jei keičiasi valiutų keitimo kursai.

7. Turistinės kelionės paslaugų vartotojui, savo noru nutraukusiam kelionės sutartį likus mažiau kaip 20 dienų iki kelionės pradžios, gali būti suteikiama alternatyvi kelionė abipusiškai suderintu laiku, sąlygomis ir įforminus naują kelionės sutartį arba grąžinama įmokų dalis pagal kelionės sutartyje numatytas sąlygas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS TURIZMO INFORMACIJOS PASLAUGOS

10 straipsnis. Gidų ir kelionių vadovų paslaugos

1. Ekskursijų metu informacijos paslaugas teikia gidai.

2. Gidai savo veiklą Lietuvoje vykdo būdami susiję darbo santykiais ar sutartimis su Lietuvoje įregistruotomis įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis ar įregistravę įmonę.

3. Kelionių vadovas kontroliuoja kelionės sutarties vykdymą ir kelionės metu informuoja kelionės dalyvius apie kelionės maršruto eigą, reikalavimus, susijusius su vietovės ar objekto lankymu, taip pat supažindina su paslaugų teikimo tvarka.

4. Kelionių vadovas savo veiklą vykdo būdamas susijęs darbo santykiais ar kitokiomis sutartimis su kelionių organizavimo paslaugas teikiančiomis įmonėmis ir atstovauja šioms įmonėms kelionės metu.

5. Gidas ir kelionių vadovas paslaugas teikia tik turėdami kvalifikaciją patvirtinantį pažymėjimą (sertifikatą). Kvalifikacinius reikalavimus gido ir kelionių vadovo kategorijai ir

pažymėjimui (sertifikatui) gauti, taip pat pažymėjimo (sertifikato) suteikimo (panaikinimo) tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Pažymėjimą (sertifikatą) išduoda Valstybinis turizmo departamentas, įvertinęs gidus ir kelionių vadovus vienijančios asociacijos rekomendacijas.

11 straipsnis. Turizmo informacijos centro veikla

1. Turizmo informacijos centras steigiamas ir veikia kaip įmonė ar viešoji įstaiga.
2. Turizmo informacijos centras:
 - 1) renka, kaupia ir teikia informaciją apie turizmo paslaugas, lankomus objektus ir vietas;
 - 2) rengia, leidžia ir platina informacinius ir kartografinius leidinius apie turizmo paslaugas, objektus ir vietas;
 - 3) tvarko duomenų bazines;
 - 4) gali užsakyti ir parduoti apgyvendinimo vietas, kelionės bilietus, turizmo paslaugų paketus, bilietus į teatrus, koncertus, sporto ir kitus renginius;
 - 5) gali parduoti suvenyrus, meno dirbinius, liaudies amatų gaminius;
 - 6) vykdo kitą su turizmo informacijos paslaugų teikimu susijusią veiklą, numatytą savo įstatuose.
3. Turizmo informacijos centro paslaugų teikimo minimalius reikalavimus nustato Valstybinis turizmo departamentas. Turizmo informacijos centro ženklui („i“ raidė žalios spalvos stačiakampyje ir užrašas „Turizmo informacija“, o užsienio šalyse – „Lietuvos turizmo informacija“) turi teisę būti paženklinami centrai, turintys Valstybinio turizmo departamento išduotą pažymėjimą (sertifikatą).
4. Turizmo informacijos centrų, kurių steigėjai yra apskričių ir (ar) savivaldybių institucijos, veikla gali būti dotuojama šių institucijų.

PENKTASIS SKIRSNIS TURISTŲ APGYVENDINIMO PASLAUGOS

12 straipsnis. Turistų apgyvendinimo paslaugų teikėjai

- Turistų apgyvendinimo paslaugas teikia:
- 1) įmonės, teikiančios viešbučio tipo ar specialaus apgyvendinimo paslaugas;
 - 2) individualių gyvenamųjų patalpų ir butų savininkai, teikiantys nakvynės ir pusryčių bei kaimo turizmo paslaugas.

13 straipsnis. Viešbučio tipo apgyvendinimo paslaugos

1. Viešbučio tipo apgyvendinimo paslaugas teikia viešbučiai, moteliai, svečių namai. Žodžius „viesbutis“, „motelis“, „svečių namai“ savo pavadinime, reklamoje ar kitais atvejais gali vartoti tik įmonės, įregistruotos turizmo paslaugų registre ir turinčios pažymėjimą (sertifikatą) teikti apgyvendinimo paslaugas.
2. Viešbutis yra įmonė, kurioje apgyvendinimo paslaugos teikiamos tam tikslui skirtame (pritaikytame) statinyje (ar jų grupėje) su specialiai suplanuotomis patalpomis – kambariais (numeriais) ir bendrojo naudojimo patalpomis, taip pat inžinerine įranga bei reikiama įranga apgyvendinimo paslaugoms teikti. Kambariai (numeriai) turi būti sunumeruoti, turėti bendrą komercinį valdymą. Kambarių turi būti ne mažiau už nustatytą minimalų kiekį.
3. Motelis yra įmonė, teikianti apgyvendinimo paslaugas viešbučio tipo statinyje, turinti geras autotransporto privažiavimo sąlygas ir papildomai teikianti transporto priemonių saugojimo bei aptarnavimo (autoserviso) paslaugas.
4. Svečių namai yra įmonė, viešbučio tipo statinyje teikianti tik apgyvendinimo paslaugas ir patarnavimus, reikalingus turistams priimti.

14 straipsnis. Viešbučio tipo apgyvendinimo paslaugų minimalūs reikalavimai

1. Įmonė, norinti teikti viešbučio tipo apgyvendinimo paslaugas, registruojama turizmo paslaugų registre. Jai išduodamas pažymėjimas (sertifikatas), jeigu ji atitinka šiuos minimalius reikalavimus:

- 1) specialiai įrengta mažiausiai 10 vienviečių (mažiausias plotas – 8 kv.m) ir dviviečių (mažiausias plotas – 12 kv.m) kambarių (numerių) viešbutyje ir mažiausiai 5 kambariai (numeriai) motelyje, svečių namuose;
 - 2) kiekviename kambaryje (numeryje) atskirai įrengta vonios (dušo) patalpa (mažiausias plotas – 2,3 kv.m) arba praustuvas, tiekiamas šaltas ir karštas vanduo;
 - 3) įrengta mažiausiai dvi bendrojo naudojimo patalpos asmens higienos (sanitarijos) poreikiams dešimčiai apgyvendinimo vietų (jeigu nėra šios įrangos kambariuose (numeriuose));
 - 4) įrengta speciali bendrojo naudojimo patalpa maitinimui ir poilsiui arba atskiros patalpos šioms paslaugoms teikti;
 - 5) įrengta virtuvė maistui ruošti ir tiekti;
 - 6) įrengta priėmimo patalpa su telefono ryšiu, informacine ir registravimo apskaitos sistema;
 - 7) įrengti sandėliai ir atskira patalpa darbuotojams;
 - 8) viešbutyje sudarytos sąlygos teikti maitinimo paslaugas (užsakymus) kambariuose (numeriuose);
 - 9) kambariai (numeriai) kas dieną tvarkomi ir valomi;
 - 10) patalpos atitinka bendro saugumo, priešgaisrinio saugumo ir higienos normų reikalavimus;
 - 11) darbuotojai turi einamas pareigas atitinkantį kvalifikacinį pasirengimą.
2. Pusryčių paslauga yra paslauga, kurios kaina įskaičiuojama į bendrą apgyvendinimo paslaugos kainą. Vartotojo pageidavimu pusryčių kaina gali būti nurodoma atskirai.
3. Apgyvendinimo paslaugų kaina negali būti didinama vartotojo apgyvendinimo metu arba jei kaina buvo deklaruota informacijos šaltiniuose ir nurodytas jos galiojimo laikotarpis, arba jei nėra galiojimo laikotarpio, – metus nuo šios informacijos paskelbimo.
4. Patalpų įrengimo reikalavimus ir pažymėjimo (sertifikato) formą bei išdavimo (panaikinimo) tvarką nustato Viešbučio tipo apgyvendinimo paslaugų teikimo taisyklės. Šias taisykles tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

15 straipsnis. Specialaus apgyvendinimo paslaugas

1. Specialaus apgyvendinimo paslaugas teikia sanatorijos, sveikatingumo kompleksai, kempingai, turizmo bazės, poilsio namai, nakvynės paslaugų namai, jaunimo nakvynės namai. Žodžius „sanatorija“, „sveikatingumo kompleksas“, „kempingas“, „turizmo bazė“, „poilsio namai“, „nakvynės paslaugų namai“, „jaunimo nakvynės namai“ savo pavadinime, reklamoje ar kitais atvejais gali vartoti tik juridiniai ar fiziniai asmenys, įregistruoti turizmo paslaugų registre ir turintys pažymėjimą (sertifikatą) teikti apgyvendinimo paslaugas.

2. Specialaus apgyvendinimo paslaugas teikiamos tam tikslui skirtame statinyje, statinių grupėje arba specialiai įrengtoje teritorijoje, kurie yra specialiai suplanuoti, turi inžinerinę įrangą bei reikiamą įrangą apgyvendinimo paslaugoms kambariuose (numeriuose), patalpose (numeriuose) ar specialiose aikštelėse teikti. Turistų higienos, poilsio bei kitiems poreikiams tenkinti ir specialioms paslaugoms teikti turi būti įrengiamos bendrojo naudojimo patalpos. Kambariai (numeriai), apgyvendinimo patalpos ar aikštelės turi būti sunumeruoti ir turėti bendrą komercinį valdymą.

3. Sanatorija yra įmonė, naudojanti specialius rekreacinius išteklius, statinius ir įrangą, kurie leidžia teikti apgyvendinimo paslaugas kambariuose (numeriuose), taip pat specialaus maitinimo, fizinio parengimo, sveikatingumo procedūrų ir kitas paslaugas. Šiuo įstatymu neregamentuojamos sanatorinės-kurortinės įstaigos, akredituotos teikti nustatyto sąrašo medicininės reabilitacijos paslaugas.

4. Sveikatingumo kompleksas yra įmonė, naudojanti rekreacinės paskirties žemės sklypą bei statinius ir įrangą, kurie leidžia teikti apgyvendinimo paslaugas kambariuose (numeriuose) ar

patalpose (numeriuose), taip pat specialias maitinimo, fizinio parengimo ir kitas socialinės reabilitacijos paslaugas.

5. Kempingas yra įmonė, naudojanti rekreacinės paskirties žemės sklypą bei statinius, kurie leidžia teikti apgyvendinimo paslaugas patalpose (numeriuose) ar įrengtose aikštelėse palapinėms bei karavanams (su transporto priemonėmis) statyti. Šioje įmonėje turi būti sudarytos sąlygos maitinimo, higienos ir poilsio poreikiams tenkinti.

6. Turizmo bazė yra įmonė, naudojanti rekreacinės paskirties žemės sklypą bei statinius, kuriuose turistai apgyvendinami atskirose patalpose (numeriuose), o maitinimo, higienos ir kitos paslaugos teikiamos centralizuotai paslaugų komplekse. Turizmo bazė turi turėti įrangą aktyviam poilsiui organizuoti.

7. Poilsio namai yra įmonė, naudojanti rekreacinės paskirties žemės sklypą bei statinius, kuriuose kambariai (numeriai) yra pritaikyti nakvynei ir poilsiui pavieniams žmonėms ar šeimoms. Šioje įmonėje turi būti sudarytos sąlygos maitinimo, higienos ir poilsio poreikiams tenkinti.

8. Nakvynės paslaugų namai yra įmonė, teikianti apgyvendinimo paslaugas nakvynės ir higienos poreikiams tenkinti.

9. Jaunimo nakvynės namai yra įmonė arba viešoji įstaiga, teikianti apgyvendinimo paslaugas, organizuojanti keitimąsi jaunaisiais turistais ir propaguojanti krašto pažinimą.

16 straipsnis. Specialaus apgyvendinimo paslaugų minimalūs reikalavimai

1. Įmonė, teikianti specialaus apgyvendinimo paslaugas, registruojama turizmo paslaugų registre ir jai išduodamas pažymėjimas (sertifikatas), jeigu ji tenkina šių paslaugų minimalius reikalavimus.

2. Sanatorijos, sveikatingumo komplekso, kempingo, turizmo bazės, poilsio namų, nakvynės paslaugų namų, jaunimo nakvynės namų įrengimo ir paslaugų teikimo minimalius reikalavimus, jų priežiūros bei pažymėjimo (sertifikato) išdavimo (panaikinimo) tvarką nustato Specialaus apgyvendinimo paslaugų teikimo taisyklės. Šias taisykles tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Specialaus apgyvendinimo paslaugų teikimo taisyklėse, vadovaujantis šiuo įstatymu ir atsižvelgiant į įmonės teikiamų paslaugų pobūdį, nustatomi teritorijos, saugumo, patalpų, įrangos, apgyvendinimo, specialių paslaugų, higienos normų, darbuotojų kvalifikacijos ir kontrolės reikalavimai ir būtinos sąlygos.

3. Pažymėjimas (sertifikatas) verstis jaunimo nakvynės namų veikla išduodamas įvertinus jaunimo nakvynės namus vienijančios organizacijos rekomendacijas. Jaunimo nakvynės namų ženklą (stilizuotas namelis ir eglutė) galima naudoti tik turint viešosios įstaigos Lietuvos jaunimo nakvynės namai sutikimą.

17 straipsnis. Apgyvendinimo paslaugų klasifikavimas

1. Norint informuoti paslaugų vartotojus apie paslaugų kokybę, sudaryti galimybę rinktis ir gauti pageidaujamo lygio paslaugas, apgyvendinimo paslaugas teikiančios įmonės skirstomos į:

1) viešbučius ir motelius. Jiems taikoma 5 žvaigždučių klasifikavimo sistema, žemiausiai klasei suteikiant vieną žvaigždutę, taip pat nustatomas poilsio viešbučių tipas. Klasifikuojant viešbučius ir motelius, įvertinamas jų suplanavimas, kambarių (numerių) ir bendrųjų patalpų įrengimas, priėmimo sąlygos, teikiamų paslaugų pasirinkimas ir kokybė, darbuotojų profesinis parengimas ir jų skaičiaus bei apgyvendinimo vietų skaičiaus įmonėje santykis;

2) kempingus. Jiems taikoma 4 žvaigždučių klasifikavimo sistema, žemiausiai klasei suteikiant vieną žvaigždutę. Klasifikuojant kempingus, įvertinamas jų suplanavimas, patalpų ir įrangos būklė, priėmimo sąlygos, paslaugų pasiūla ir kokybė.

2. Apgyvendinimo paslaugų klasifikavimo reikalavimus, klasės suteikimo, panaikinimo, kontrolės ir pažymėjimo (sertifikato) formą bei išdavimo tvarką nustato Valstybinis turizmo departamentas, įvertinęs viešbučius, motelius, kempingus vienijančios asociacijos rekomendacijas. Įvertinimui atlikti sudaroma klasifikavimo komisija, susidedanti iš turizmo

valdymo institucijų, turizmo verslo asociacijų, paslaugų priežiūros kontrolės (inspekcijų) atstovų.

18 straipsnis. Nakvynės ir pusryčių bei kaimo turizmo paslaugos

1. Nakvynės ir pusryčių, taip pat kaimo turizmo paslaugos yra apgyvendinimo paslaugos, kai už nustatytą mokestį ar be mokesčio išnuomojama apgyvendinimui įrengta individuali gyvenamoji patalpa arba atskiri kambariai ir nuomojamų kambarių (numerių) yra ne daugiau kaip 6. Jeigu kambarių (numerių) yra daugiau, taikomi apgyvendinimo paslaugų įmonės reikalavimai. Nakvynės ir pusryčių ar kaimo turizmo paslaugą teikia nuomojamos patalpos savininkas ir jo šeimos nariai.

2. Individualiomis turistų apgyvendinimo patalpomis gali būti individualūs gyvenamieji namai, ūkininkų sodybos ar jų dalys, atskiri butai ar kambariai, vasarnamiai, sodo nameliai.

3. Nakvynės ir pusryčių paslaugą miestuose teikia individualių gyvenamųjų patalpų savininkai. Individualių patalpų savininkas turi turėti patentą apgyvendinimo paslaugoms teikti. Patentas, taikant minimalų jo mokesčio dydį, išduodamas įstatymų nustatyta tvarka, kai savininkas pateikia savivaldybės išduotą pažymėjimą (sertifikatą) dėl minimalių reikalavimų įvykdymo.

4. Kaimo turizmo paslaugą kaimo vietovėse teikia ūkininkai ar individualių namų savininkai, papildomai sudarydami aktyvaus poilsio galimybes. Ūkininkas ar individualių namų savininkas turi turėti patentą apgyvendinimo paslaugoms teikti. Patentas išduodamas įstatymų nustatyta tvarka, paeiliui penkerius metus nuo patento išdavimo dienos netaikant patento mokesčio ir savininkui pateikus savivaldybės išduotą pažymėjimą (sertifikatą) dėl minimalių reikalavimų įvykdymo.

5. Šio straipsnio 4 dalyje išvardyti asmenys kaimo turizmo paslaugai plėsti turi teisę gauti finansinę paramą iš Kaimo rėmimo ir Miškų fondų bei kitų fondų Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka bei kompensacijas dėl jų ūkinės veiklos apribojimų saugomose teritorijose.

6. Patalpų individualiems turistams apgyvendinti įrengimo minimalius reikalavimus, pažymėjimo (sertifikato) išdavimo ir paslaugų registravimo tvarką nustato Valstybinis turizmo departamentas.

19 straipsnis. Turistinės stovyklos paslaugos

1. Stovykla yra turistinių paslaugų teikimo vieta, kai fizinių ar juridinių asmenų bei personalinių įmonių nuomojama ar kitais pagrindais naudojama teritorija ir joje esanti įranga naudojama turistams priimti, nakvynę suteikiant palapinėse ar apgyvendinti skirtose patalpose, ir turistams sudaroma galimybė užsiimti kokia nors veikla, susijusia su stovyklos organizavimo tikslais.

2. Stovykloje turi būti įranga maistui ruošti ir tiekti arba tiekti (kai maistas pristatomas), taip pat įranga higienos poreikiams tenkinti. Stovyklas registruoja ir jų įrengimą kontroliuoja savivaldybės valdyba, o kai jos nėra, – meras.

20 straipsnis. Maitinimo paslaugos ir minimalūs jų teikimo reikalavimai

1. Turistų maitinimo paslaugos gali būti teikiamos kartu su apgyvendinimo paslaugomis ar atskiroje įmonėje, teikiančioje viešojo maitinimo paslaugas.

2. Įmonių, teikiančių viešojo maitinimo paslaugas, minimalius paslaugų teikimo reikalavimus, jų priežiūros ir pažymėjimo (sertifikato) išdavimo (panaikinimo) tvarką nustato Viešojo maitinimo paslaugų taisyklės. Šias taisykles tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Viešojo maitinimo paslaugų teikimo taisyklėse pagal įmonės veiklos pobūdį nustatomi įrangos, aptarnavimo, higienos, saugumo, kontrolės bei darbuotojų kvalifikacijos reikalavimai ir būtinos sąlygos.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS TURIZMO VALDYMAS

21 straipsnis. Turizmo politikos formavimas ir turizmo valdymas

1. Turizmo valstybinio valdymo funkcijas šalyje vykdo Vyriausybė, Valstybinis turizmo departamentas, apskričių viršininkai, vietos savivaldos institucijos.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė:

1) teikia tvirtinti Seimui Nacionalinę turizmo plėtros programą, nustatančią valstybinę turizmo plėtros ir investicijų į turizmą politiką, taip pat tvirtina valstybinės reikšmės teritorines turizmo bei rekreacijos schemas ir projektus;

2) vykdo valstybės turizmo programų ir projektų rengimo bei turizmo informacinių centrų veiklos užsienyje finansavimą;

3) tvirtina Valstybinio turizmo departamento nuostatus, kuriuose nustato Valstybinio turizmo departamento pavaldumą;

4) tvirtina Turizmo tarybos nuostatus.

22 straipsnis. Valstybinis turizmo departamentas

Valstybinis turizmo departamentas:

1) rengia pasiūlymus Vyriausybei šalies turizmo politikos ir jos įgyvendinimo klausimais;

2) vykdo strateginę turizmo veiklos planavimą ir rengia Nacionalinę turizmo plėtros programą, pagal savo kompetenciją derina įstatymų ir kitų teisės aktų projektus, teritorines turizmo plėtros programas, turizmo ir rekreacijos plėtros schemas ir projektus;

3) atlieka turizmo rinkų ir Lietuvos turizmo paslaugų tyrimus, rengia bei platina informaciją apie Lietuvą ir jos turizmo galimybes užsienio bei vidaus turizmo rinkose ir turizmo mugėse;

4) pagal savo kompetenciją rengia tarptautinių sutarčių projektus ir pasirašo sutartis, atstovauja Lietuvos turizmui tarptautiniuose ir vietiniuose renginiuose, taip pat tvarkydamas reikalus su juridiniais ir fizineis asmenimis;

5) koordinuoja ministerijų ir Vyriausybės įstaigų, apskričių viršininkų, vietos savivaldos institucijų, valstybinių parkų valdymo institucijų veiklą turizmo plėtros, informacijos bei turizmo išteklių naudojimo srityje ir teikia minėtoms institucijoms atitinkamus pasiūlymus;

6) įstatymų nustatyta tvarka vykdo valstybės įmonės steigėjo funkcijas, atstovauja valstybei priklausančioms akcijoms akcinėse bendrovėse ir uždaroiose akcinėse bendrovėse;

7) rengia turizmo paslaugas reglamentuojančių teisės aktų projektus, tvirtina turizmo paslaugų teikimo normatyvus ir taisykles, nustatyta tvarka kontroliuoja turizmo teisės aktų vykdymą;

8) tiria ir prognozuoja turizmo specialistų rengimo reikmes ir organizuoja specialistų perkvalifikavimą;

9) steigia turizmo informacijos centrus (atstovybes) užsienyje;

10) tvarko valstybinį turizmo išteklių registrą bei valstybinį turizmo paslaugų registrą;

11) kartu su Turizmo taryba rengia Vyriausybei metines apžvalgas apie turizmo būklę šalyje;

12) vykdo viešosios įstaigos Lietuvos turizmo fondas steigėjo funkcijas turizmo informacijos ir rinkodaros veiklai plėtoti, bei gautas paramos lėšas naudodamas tikslinėms turizmo programoms ar priemonėms įgyvendinti;

13) vykdo kitas departamento nuostatuose numatytas funkcijas.

23 straipsnis. Turizmo taryba

1. Prie Valstybinio turizmo departamento sudaroma nuolatinė Turizmo taryba iš 15 narių. Į Turizmo tarybą įeina Valstybinio turizmo departamento direktorius, 6 nariai, atstovaujantys ministerijoms ar Vyriausybės įstaigoms, ir 8 nariai, atstovaujantys turizmo verslo asociacijoms ar organizacijoms bei savaveiksmėms turistinėms organizacijoms.

2. Turizmo tarybos darbo bei Turizmo tarybos pirmininko rinkimo ir narių atstovavimo (delegavimo) tvarką nustato tarybos nuostatai. Turizmo tarybos techninį aprūpinimą vykdo Valstybinis turizmo departamentas.

3. Turizmo taryba:

1) teikia pasiūlymus Vyriausybės valdymo institucijoms, apskričių ir vietos savivaldos institucijoms dėl turizmo veiklos ir verslo skatinimo bei rėmimo, dėl palankiausių įvažiavimo į Lietuvos Respubliką ir išvažiavimo į kitas valstybes sąlygų sudarymo, valstybės sienos perėjimo punktų veiklos ir įvažiavimo formalumų keitimo, turizmo specialistų rengimo, šalies turizmo įvaizdžio formavimo bei kitais klausimais;

2) teikia Valstybiniam turizmo departamentui tarybos pasiūlymus dėl tarptautinių turizmo sutarčių rengimo ir vykdymo, dėl poįstatyminių aktų ir kitų norminių dokumentų rengimo ir įgyvendinimo, dėl Nacionalinės turizmo plėtros programos vykdymo;

3) kartu su Valstybinio turizmo departamentu rengia ir teikia Vyriausybei metines šalies turizmo apžvalgas bei pasiūlymus dėl turizmo teisinio reguliavimo.

24 straipsnis. Švietimo ir mokslo ministerijos kompetencija turizmo srityje

Švietimo ir mokslo ministerija turizmo profesinio rengimo bei vaikų ir jaunimo turizmo srityje:

1) numato mokymo plane sąlygas ir priemones, leidžiančias ugdyti vaikų ir jaunimo turizmo įgūdžius, krašto pažinimą;

2) kartu su vietos savivaldos ir apskrities valdymo institucijomis planuoja ir sudaro sąlygas organizuoti vaikų ir jaunimo nacionalinius ir tarptautinius turistinius žygius, keliones ir sąskrydžius moksleivių ir studentų atostogų metu, tvirtina moksleivių kelionių ir žygių organizavimo taisykles;

3) koordinuoja vaikų ir jaunimo poilsio ir darbo stovyklų veiklą, rengia jų veiklos metodines rekomendacijas, kartu su savivaldybių ir apskričių institucijomis sudaro šių stovyklų plėtros planą;

4) kartu su Valstybinio turizmo departamentu ir kitomis suinteresuotomis institucijomis rengia turizmo srities studijų ir mokymo programų reikalavimus, koordinuoja turizmo specialistų rengimą, vykdo metodinį vadovavimą.

25 straipsnis. Apskrities viršininko kompetencija plėtojant turizmą

Apskrities viršininkas:

1) kartu su apskrities tarybos nariais planuoja turizmo plėtrą apskrities teritorijoje;

2) pagal Nacionalinę turizmo plėtros programą rengia (koreguoja) ir tvirtina apskrities turizmo ir rekreacijos plėtros schemas, projektus ar priemones;

3) organizuoja veiklą apskričiai priskirtose saugomose teritorijose, planuoja ir vykdo priemones, reikalingas jų apsaugai ir turizmui plėtoti;

4) planuoja bei organizuoja vaikų ir jaunimo poilsio ir darbo stovyklų veiklą;

5) tvarko apskrities turizmo išteklių registrą;

6) sudaro turizmo duomenų banką, steigia apskrities turizmo informacijos centrą ir kartu su savivaldybėmis organizuoja jo filialus, kuria ir propaguoja apskrities turizmo įvaizdį.

26 straipsnis. Vietos savivaldos institucijų kompetencija turizmo srityje

Vietos savivaldos institucijos:

1) skatina ir remia turizmo verslą kaip darbo vietų skaičiaus didinimo ir gyventojų laisvalaikio užimtumo priemonę;

2) pagal Nacionalinę turizmo plėtros programą ir apskrities turizmo planavimo dokumentus rengia, tvirtina ir vykdo savivaldybės turizmo plėtros priemonių planus arba savivaldybės turizmo ir rekreacijos plėtros schemas ir projektus;

3) tvarko savivaldybės turizmo paslaugų registrą;

4) rengia ir vykdo priemones, reikalingas rekreacinių teritorijų apsaugai, poilsio ir turizmo veiklai jose plėtoti, ir tvarko šių teritorijų apskaitą;

5) analizuoja savivaldybės teritorijos turizmo išteklius ir paslaugų rinką, reklamuoja ir teikia turizmo informaciją, gali steigti turizmo informacijos centrą, vykdo kitą turizmo rinkodaros veiklą;

6) sudaro sutartis su turizmo paslaugas teikiančiais juridiniais ir fiziniais asmenimis dėl gamtos (rekreacinių) išteklių naudojimo (nuomos) turizmui ir poilsiui, kontroliuoja sutarčių vykdymą;

7) tvirtina juridinių asmenų mokėjimų už gamtos (rekreacinių) išteklių naudojimą dydį ir tvarką;

8) planuoja ir organizuoja vaikų ir jaunimo stovyklų veiklą, nustato stovyklų įrengimo ir registravimo bei poilsio organizavimo turistinėse (poilsio) zonose (įskaitant gamtos gėrybių rinkimą ir žvejybą) bendrus reikalavimus, kontroliuoja jų vykdymą;

9) nustato paslaugų vartotojų sanitarijos ir higienos poreikių tenkinimo bendrus reikalavimus pakelės serviso įmonėms (degalinėms, autoserviso ar maitinimo įmonėms), poilsio ir parkavimo aikštelėms, atsižvelgdamos į kelių kategorijas ir vietas sąlygas;

10) sudaro komisiją pažymėjimams (sertifikatams) išduoti, kuri veikia Turizmo paslaugų teikimo taisyklėse nustatyta tvarka ir susideda iš turizmo paslaugų įmonių veiklą kontroliuojančių (priežiūros) institucijų atstovų, turizmo verslo asociacijų atstovų bei turizmo sritį koordinuojančių institucijų specialistų. Komisijos nustatytos formos pažymas (aktus), kad įmonės atitinka Turizmo paslaugų teikimo taisyklių reikalavimus, komisijai pateikia jos nariai – kontroliuojančių (priežiūros) institucijų atstovai.

SEPTINTASIS SKIRSNIS TURIZMO IŠTEKLIAI

27 straipsnis. Turizmo išteklių rūšys

1. Turizmo išteklius sudaro gamtos ištekliai, kultūros ištekliai ir socialinės, verslo bei valdymo paskirties objektai.

2. Turizmo gamtos ištekliams priskiriami vandens telkiniai ir jų pakrantės, gyvūnija, rekreaciniai miškai, rekreacinės ir saugomos teritorijos bei saugomi kraštovaizdžio objektai, kurių vertybės sudaro galimybes naudoti juos profesiniam, pažintiniam, rekreaciniam ir kitokiam turizmui.

3. Turizmo kultūros ištekliams priskiriami archeologijos, istorijos, meno, mokslo ir technikos, urbanistikos paveldo objektai, folkloras, tradicijos ir liaudies amatai, šiuolaikiniai meno kūriniai ir mokslo laimėjimai, kolekcijos, kiti kultūros objektai ir saugomos teritorijos, kurių vertybės sudaro galimybes naudoti juos profesiniam, pažintiniam, kultūriniam ir kitokiam turizmui.

4. Socialinės, ūkio bei valdymo paskirties objektai kaip turizmo ištekliai yra kultūros, mokslo, technikos, parodų, poilsio bei pramogų, verslo, kongresų, organizacijų centrai, kurių veikla yra tiesiogiai susijusi su profesinių-dalykinių ar specialių turistų poreikių tenkinimu.

28 straipsnis. Turizmo išteklių naudojimas ir apsauga

1. Valstybė, savivaldybės, fiziniai ir juridiniai asmenys gali valdyti, naudoti turizmo išteklius ir jais disponuoti įstatymų nustatyta tvarka.

2. Saugomose teritorijose turizmo išteklių naudojimą ir apsaugą nustato Saugomų teritorijų įstatymas.

3. Rekreacinių teritorijų registravimo, apsaugos, naudojimo ir planavimo tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Duomenys apie rekreacinių teritorijų vietą, dydį, vertybes, naudojimo sąlygas bei valdymą, disponavimą jomis kaupiami turizmo išteklių registre.

4. Saugomų kilnojamųjų ir nekilnojamųjų kultūros vertybių naudojimo turizmui ir lankymo tvarką nustato Kultūros ministerija.

5. Saugomose ir rekreacinėse teritorijose turizmui (poilsui) organizuoti įrengiamos turistinės (poilsio) trasos. Jos formuojamos jungiant gamtos, kultūros, paslaugų ar pramogų objektus. Šiose trasose turi būti informacinė įranga, įranga higienos ir sanitarijos poreikiams tenkinti, taip pat vietos stovyklauti (poilsiauti) bei apžvalgos aikštelės.

6. Privačiose žemės valdose keliauti ir stovyklauti galima tik savininko nurodytose vietose ir pagal įstatymus bei teisės aktus, reglamentuojančius keliavimą, stovyklavimą, objektų lankymą ar poilsiavimą.

7. Įstatymų nustatyta tvarka dėl aplinkos užterštumo, higienos normų ir taisyklių neatitikimo, teritorijos neparengtumo ar išteklių naudojimo pažeidimų savivaldybės meras gali laikinai apriboti turizmo išteklių naudojimą, iki bus patenkinti šių išteklių naudojimo tvarkos reikalavimai.

8. Saugomose teritorijose – valstybiniuose parkuose (išskyrus rezervatų zonas) ir savivaldybių disponuojamose rekreacinėse teritorijose yra skatinama veikla, susijusi su turizmo (poilsio) organizavimu, turizmo (poilsio) paslaugų objektų ir poilsio organizavimo infrastruktūra (higienos, saugos, pliažo, pakrantės įrenginiais bei informacine įranga).

29 straipsnis. Valstybinis turizmo išteklių registras

1. Valstybinio turizmo išteklių registro tikslas – registruoti, fiksuoti šalies turizmo išteklius, jų kokybę bei naudojimą ir tvarkyti jų apskaitą.

2. Valstybinį turizmo išteklių registrą tvarko Valstybinis turizmo departamentas kartu su apskričių ir savivaldybių institucijomis. Registro sudarymą, tvarkymą ir naudojimą reglamentuoja Vyriausybės patvirtinti Valstybinio turizmo išteklių registro nuostatai.

3. Valstybinis turizmo išteklių registras sudaromas iš turizmo išteklių apskaitos duomenų apie išteklių valdymą, naudojimą ir disponavimą jais, taip pat jų vietą, dydį, vertybes bei naudojimo sąlygas. Šis registras naudojasi kitų valstybės registru bei teritorijų planavimo duomenų bazėmis.

30 straipsnis. Turizmo paslaugų registras

1. Turizmo paslaugų registras yra duomenų bei dokumentų rinkinys, kuriame registruojama ir kaupiama informacija apie fizinių ir juridinių asmenų teikiamas turizmo paslaugas. Turizmo paslaugų registrą sudaro valstybinė bei savivaldybių duomenų bazės ir paslaugų klasifikatoriai.

2. Turizmo paslaugų registrą steigia ir jo nuostatus tvirtina Vyriausybė. Valstybinį turizmo paslaugų registrą tvarko Valstybinis turizmo departamentas, savivaldybės – valdyba, o kai jos nėra, – meras. Turizmo paslaugų registras rengiamas ir tvarkomas kartu su turizmo išteklių registru.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31 straipsnis. Savaveiksmio turizmo organizavimas

Savaveiksmis turizmas apima turistinių žygių, kelionių, sąskrydžių bei turistinių varžybų organizavimą ir vykdymą. Jis organizuojamas individualiu arba klubiniu principu laikantis šiame straipsnyje išvardytų renginių organizavimo ir vykdymo taisyklių, kurias Turizmo tarybos teikimu tvirtina Valstybinio turizmo departamentas.

Savaveiksmio turizmo renginių metu naudojimasis turizmo paslaugomis turi atitikti šiame įstatyme nustatytus reikalavimus.

32 straipsnis. Lietuvos Respublikos turizmo įstatymas ir tarptautinės sutartys

Jeigu Lietuvos Respublikos Seimo ratifikuotose tarptautinėse sutartyse nustatyta kas kita negu šiame įstatyme, taikomos tarptautinių sutarčių nuostatos.

33 straipsnis. Atsakomybė

Asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

34 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1998 m. rugsėjo 1 d.

35 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei

Vyriausybė iki 1998 m. rugsėjo 1 d. priima teisės aktus, susijusius su Turizmo įstatymu.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS